

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/124/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318204292
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8318204292.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu Mgr. Miloša Koleka v spore žalobkyne: U. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXXX/XX, XXX XX Z., zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15Csp/155/2018-144 zo dňa 10.09.2019 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a II.

Mení rozsudok vo výroku III. tak, že žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto: „Súd určuje, že zmluvná podmienka - Poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur uvedená v bode 6 Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 27. 2. 2015 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Súd priznáva žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov odvolacieho konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou súdu prvej inštancie doručenu 31.10.2018 domáhala toho, aby súd uložil žalovanému vydať jej bezdôvodné obohatenie a určiť neprijateľné zmluvné podmienky zo záväzkového vzťahu, ktorý vznikol medzi ňou a žalovaným na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 27.02.2015. Dôvodom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo to, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom, z ktorého dôvodu úver, ktorý bol poskytnutý na jej základe, je úverom bezúročným a bezpoplatkovým a suma žiadaného bezdôvodného obohatenia je sumou rozdielu medzi poskytnutým úverom a sumou, ktorú žalobkyňa žalovanému na úver zaplatila. Čo sa týka žalobného návrhu ohľadne neprijateľnosti

zmluvných podmienok, podľa žalobkyne je neprijateľná zmluvná podmienka ohľadne poplatku za poskytnutie úveru vo výške 150 eur a taktiež neprijateľnou je podmienka vyplývajúca z dohody o poskytovaní služieb. O jej poskytnutie pri podpise zmluvy záujem nemala, avšak dohodu podpísať musela.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. O žalobnom návrhu rozhodol najprv rozsudkom č.k. 15Csp/155/2018/82 dňa 13.12.2018 keď uložil žalovanému vydať žalobkyni žiadané bezdôvodné obohatenie a určil taktiež, že neprijateľná je podmienka vo vzťahu k poplatku za poskytnutie úveru a taktiež podmienka vyplývajúca z dohody o poskytnutí služieb.

Krajský súd v Prešove na základe odvolania žalovaného rozsudkom č.k. 9Co/31/2019 zo 04.04.2019 potvrdil výrok prvoinštančného súdu o vydanie bezdôvodného obohatenia a o neprijateľnosti dohody o poskytnutí služieb a zrušil výrok o poplatku za poskytnutie úveru vo výške 150 eur a výrok o trovách konania.

Posudzujúc nárok, ktorý zostal predmetom konania po zrušení rozsudku prvoinštančného súdu z 13.12.2018 v časti, z vykonaného dokazovania zistil, že na základe žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu z 27.02.2018 bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 1.500 eur, reálne však žalovaný poskytol žalobkyni sumu 1.350 eur keďže žalovaný si vyúčtoval poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur, ktorý predstavoval 10 % zo samotného úveru. V zmluve o revolvingovom úvere, ktorá mala číslo XXXXXXXXXX. bola v bode 6. uvedená zmluvná podmienka v znení: „poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu: 150 eur.“ Podľa súdu prvej inštancie poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú časť je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. V skutočnosti žalovaný poskytol úver nižší ako je uvedený v zmluve. Súd prvej inštancie uviedol, že prisudzuje zmluvnej podmienke o započítaní si poplatkov v okamihu poskytnutia úveru vlastnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, poplatok je tiež neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia, žalovaný nešpecifikoval aké skutočné plnenie žalobkyňa dostala. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme, bolo to zrejme za napísanie zmluvy, za zistenie bonity žalobcu, no ide aj tak o vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži v prospech dodávateľa. Ak banka od spotrebiteľa požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene. Táto zmluvná podmienka je neprijateľná aj z dôvodu, že nie je pre spotrebiteľa jasná a zrozumiteľná a súd ju nepovažuje pre spotrebiteľa na prospech, skôr naopak. Vzhľadom na výšku poplatku a spôsob jeho úhrady takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, ako to predpokladá ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie uviedol tiež, že za neprijateľné podmienky považuje podmienky uvedené v bode 7.1. Dohody o poskytovaní služieb. Pri predmetnom zmluvnom dojednaní videl jeho neprijateľnosť, nie v samotnom predmete tohto dojednania a jeho cene, ale v okolnostiach aplikácie tohto ustanovenia. Je zrejme, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany dlžníka k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, čo znamená, že v konečnom dôsledku môže nastať situácia, že dlžník poskytne plnenie bez toho, aby obdržal za to protiplnenie. Podľa súdu prvej inštancie ide o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako znížiť sumu úveru vyplácanú dlžníkovi nachádzaním spôsobu neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany nemôže aprobovať, podmienku by aproboval v prípade, ak by platba za odklad splátok mala prebehnúť až po tom ako k samotnému odkladu splátok dôjde. V takom prípade by bola naplnená premisa, že za plnenie spotrebiteľa, tejto dlžníka, bolo reálne poskytnuté plnenie veriteľa, teda dodávateľa.

Súd prvej inštancie konštatoval, že ide o poplatok, ktorý nebol dohodnutý v záujme žalobkyne, preto vyhlásil zmluvnú podmienku ohľadom poplatku vo výške 150 eur za neplatnú.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie na základe úspechu strán sporu, v nadväznosti na uvedené o trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % a v rozsahu 100 % priznal nárok žalovanému voči žalobkyni ohľadne trov odvolacieho konania nakoľko v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný.

2. Proti tomuto rozsudku prvoinštančného súdu podali odvolanie obe strany sporu.

3. Žalobkyňa podala odvolanie voči výroku III. prvoinštančného rozsudku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. Podľa žalobkyne rozhodnutie o trovách odvolacieho konania zakladá odvolacie dôvody z dôvodu nesprávne zisteného skutkového stavu veci a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Súd prvej inštancie žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % majúc za to, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešným, čo však nie je pravdivé a presné. Žalovaný podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie z 13.12.2018 len v časti výrokov I., II. a IV. Odvolací súd odvolaniu vyhovel len vo výroku II. a v súvisiacom výroku IV. o trovách konania, v odvolaní proti výroku I. rozsudku bol žalovaný neúspešný nakoľko odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil. Neexistujú preto dôvody na priznanie náhrady trov konania žalovanému v rozsahu 100 %, keď v takom rozsahu v odvolacom konaní úspešným nebol. Navyše aj v odvolaní zrušeným výrokom II. žalovaný v konečnom dôsledku úspešným nie je nakoľko v terajšom rozsudku bola ona so žalobou aj v tomto rozsahu úspešnou. Konečné rozhodnutie tak hovorí o jej plnom úspechu a plnom neúspechu žalovaného. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zmenil a žalovanému náhradu odvolacích trov nepriznal; žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

4. Voči rozsudku prvoinštančného súdu podal odvolanie aj žalovaný v celom rozsahu majúc za to, že odôvodnenie výroku I. nemá oporu v žiadnom závere, ktorý súd prvej inštancie uvádza na odôvodnenie svojho rozhodnutia. Súd prvej inštancie v bodoch 27.-31. odkazuje na dohodu o poskytnutí služby, z výrokovej časti rozsudku ale nevyplýva, že by o nejakej dohode alebo jej časti vôbec rozhodol. Vzhľadom na pochybnosti, ktoré odôvodnenie rozsudku vyvoláva a rozpor uvedených dôvodov s výrokovou časťou rozhodnutia žalovaný tvrdí, že ide o nepreskúmateľné a zmätočné rozhodnutie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má mať určitý kontext a jednotlivé časti majú na seba nadväzovať. Podľa žalovaného sú to naplnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) d) f) a h) Civilného sporového poriadku. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok zrušil, žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania; žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolania obidvomi sporovými stranami (§ 362 ods. 1 CSP), ktoré boli oprávnenými k podaniu odvolaní (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaniach, ako aj konanie rozhodnutiu súdu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania ani doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať ho z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 22.09.2020 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o tom, že dôvodným a odôvodneným bolo len odvolanie žalobkyne, odvolanie žalovaného dôvodným nebolo.

6. Žalovaný odvolacie dôvody formálne založil na odkaze na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b) d) f) a h) CSP, argumentačne však len na jedinom tvrdení - tvrdení o tom, že odôvodnenie výroku I. nemá oporu v žiadnom závere rozsudku, súd má v bodoch 27.- 31. odkazovať na dohodu o poskytnutí služby.

7. V prvom rade je potrebné uviesť, že so žalovaným je možné súhlasiť v tom, že v bodoch 27.-31. odôvodnenia sa súd prvej inštancie skutočne zaoberal okolnosťami a neprijateľnosťou dohody o poskytnutí služby uvedenej v bode 7.1. Dohody o poskytovaní služieb, pričom posudzovanie neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky, keďže nebolo ani predmetom odvolacieho konania voči prvému rozsudku prvoinštančného súdu z 13.12.2018 nakoľko žalovaný sa voči výroku III. tohto rozsudku znejúcemu „súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v článku I. bod 7.1. Dohody o poskytovaní služieb číslo XXXXXXXXXXXX z 27.02.2015 k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 27.02.2015 uzavretej medzi žalobkyňou v znení: „zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,57 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“, je neprijateľná, neodvolal. Keďže sa voči tomuto výroku žalovaný

neodvolal, čím sa výrok III. stal právoplatným, nemohlo byť ani predmetom konania v štádiu po zrušení tohto rozsudku rozsudkom odvolacieho súdu č.k. 9Co/31/2019-129 zo 04.04.2019. Zaoberanie sa niečím čo nebolo predmetom konania v danom štádiu je zjavne zmätočné, čo však súčasne neznamená to, že by bola relevantnou argumentácia žalovaného v zmysle tvrdenia, že súd prvej inštancie vôbec neodôvodnil výrok I., ktorým určil zmluvnú podmienku o poplatku za poskytnutie úveru vo výške 150 eur za neprijateľnú. Odôvodnenie tohto výroku je v bodoch 10. až 26. prvoinštančného rozsudku. Tvrdenie žalovaného o absencii odôvodnenia, respektíve o rozpore výroku a dôvodov rozsudku bolo bez relevancie. Iné odvolacie dôvody v zmysle možnej nesprávnosti právnych úvah súdu prvej inštancie neboli súčasťou odvolacej argumentácie, za tejto situácie odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako aj v súvisiacom výroku II., ktorý bol výsledkom úspechu žalobkyne ohľadne všetkých žalobných nárokov ako rozsudok vo výroku vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Nie nedôvodnou bola argumentácia žalobkyne ohľadne výroku III., ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

Základným kritériom rozhodovania o nároku na náhradu trov konania je úspech strany sporu vo veci z hľadiska právneho základu veci a výšky priznaného nároku. Za úspech vo veci je potrebné považovať obsah konečného rozhodnutia o žalobou uplatnenom nároku, resp. viacerých nárokoch.

Žalobkyňa podala na súd žalobu, ktorou sa domáhala jednak nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a jednak nárokov na určenie dvoch neprijateľných zmluvných podmienok. Voči prvému z rozsudkov prvoinštančného súdu sa žalovaný odvolal len ohľadne dvoch z troch výrokov, pričom odvolacím súdom bol zrušený len výrok vo vzťahu k určeniu neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru. Pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania je podstatné konečné rozhodnutie, čo sa týka aj trov odvolacieho konania, odvolací súd preto rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania na základe § 388 CSP zmenil tak, že žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z pomeru úspechu k neúspechu vo veci, čím rozhodol na základe § 396 ods. 1, podľa § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

9. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.